

Nr.	Naam	Zienswijze	Reactie	Aanpassing tekst of kaart
1	NMO (in samenwerking met andere natuurorganisaties binnen Rijn Oost en mede ingediend namens Natuurmonumenten Regio Overijssel - Flevoland, Landschap Overijssel en Staatsbosbeheer Regio Oost)	<u>Maatschappelijke opgaven als uitgangspunt nemen</u> Maatschappelijke opgaven, zoals N2000, PAS, Deltaprogramma (programma Zoetwatervoorziening Oost Nederland) en de afstemming met drinkwaterwinning, moeten als uitgangspunt worden genomen voor de regeling.	De strategische afweging van belangen en opgaven is aan de algemene democratie. De provincie stelt het strategisch afwegingskader op: de functies en bijbehorende doelstellingen. Deze zijn voor het waterschap vetrekpunt geweest voor het opstellen van de regeling. De Rijn-Oost waterschappen hebben daarnaast voor de nodige input gezorgd bij het programma Zoetwatervoorziening Oost-Nederland (ZON) en het deelprogramma Zoetwatervoorziening. De resultaten van beide programma's zijn zich op dit moment aan het uitkristalliseren en zullen in 2014 leiden tot kabinetsbeslissingen in het kader van het Deltaprogramma. Wij zullen de resultaten meenemen en verwerken in het droogtebeleid vastleggen. De thans voorliggende regeling is opgesteld met de nu beschikbare inzichten en resultaten van overleggen met stakeholders.	n.v.t.
		<u>Regeling richten op bestrijden van verdroging</u> In veel gevallen wordt de mogelijkheid voor beregening ruimer. De consequenties hiervan voor Rijn-Oost worden niet inzichtelijk gemaakt. In de nieuwe regeling mag vanuit grondwater het gehele jaar door worden beregend met een capaciteit van 60 m3 per uur of meer zonder vergunning. Daarnaast wordt geen onderscheid gemaakt in laag en hoog renderende teelten. Verzocht wordt een regeling te maken die de aanpak van verdroging en zoetwatervoorziening als belangrijkste uitgangspunt neemt.	Wij delen uw mening dat de mogelijkheid voor beregening in veel gevallen ruimer wordt niet. De nieuwe regeling biedt voor het beheersgebied van waterschap Rijn en IJssel geen ruimere mogelijkheden voor beregening ten opzichte van de huidige situatie. Juist de kwetsbare gebieden krijgen een betere bescherming dan tot nu toe gebruikelijk was. De verschillen tussen de huidige en de nieuwe regeling zijn inzichtelijk gemaakt in hoofdstuk 2 van het technisch achtergronddocument. De meldings- en vergunningsgrenzen uit de Keur waarnaar u refereert (o.a. de door u genoemde 60 m3/uur) zijn bestaand beleid waar de nieuwe beregeningsregeling niets in verandert. In de beregeningsregeling zijn gebieden aangewezen waar nieuwe onttrekkingen niet worden toegestaan; in de overige gebieden gelden nog steeds de meldings- en vergunningsgrenzen zoals opgenomen in de Keuren. Indien er sprake is van extreme droogte hebben de waterschappen de bovendien de bevoegdheid een algeheel onttrekkingverbod in te stellen. Dit verbod ziet op die onttrekkingen die niet onder voorliggende regeling vallen.	n.v.t.
		<u>Samenhang moet beter</u> Verzocht wordt geen nieuwe vergunningen te verstrekken in en rondom de N2000/PAS gebieden en de EHS zoals vastgesteld in de huidig geldende Omgevingsvisie. Daarnaast wordt verzocht een regeling die vastgesteld is gericht is op bestrijding van verdroging in kader van Natura 2000 / Programmatische Aanpak Stikstof (PAS) en EHS (TOP gebieden) en/of deelprogramma Zoetwatervoorziening Oost Nederland (Deltaprogramma).	Voorliggende regeling voorziet in een algeheel verbod in de aangewezen kwetsbare gebieden. Wanneer in het kader van beheerplanprocessen rond N2000-gebieden voor een onderbouwd afwijkende zonering wordt besloten, zijn wij voornemens deze over te nemen. Ten aanzien van uw vraag om een regeling die meer is afgestemd op aanverwante beleidsvelden: zie beantwoording bij punt 1 van uw zienswijze. Ten aanzien van Zoetwatervoorziening Oost Nederland merken we op dat dit programma gericht is op toekomstige klimaatverandering, terwijl deze regeling opgesteld is voor de huidige situatie	n.v.t.

	<u>Meer gegevens nodig over omvang en effecten van berekening</u> Verzocht wordt in beeld te brengen wat omvang en effecten zijn van de huidige berekening en andere onttrekkingen en de resultaten hiervan zo mogelijk mee te nemen in de Nb toets.	Voor wat betreft de effecten op grondwater verwijzen wij naar het door u ook aangehaalde Arcadis-rapport, voor wat betreft de effecten op oppervlaktewater putten wij uit de expertise van de ecologen van de betrokken waterschappen. Wat betreft het meenemen van de effecten van andere onttrekkingen herhalen wij dat wij dit zullen meenemen bij het droogtebeleid dat na 2015 vorm zal krijgen. Voor wat betreft uw opmerking over de NB-toets wordt verwezen naar onderstaand punt: "Voortoets Natuurbeschermingswet nodig" uit uw zienswijze.	n.v.t.
	<u>Bestaande onttrekkingen ook reguleren</u> Verzocht wordt om ook de bestaande onttrekkingen mee te nemen in onderhavige regeling.	In het vervolgtraject zal een nadere uitwerking komen van de bestaande onttrekkingen in de zones rondom kwetsbare gebieden en in de kwetsbare wateren.	n.v.t.
	<u>Plan voor vervolgaanpak grondwaterbeleid</u> Verzocht wordt om eerst een overkoepelend grondwaterbeleid te ontwikkelen mede gericht op het terugdringen van verdroging en het vasthouden van water, en dan pas dit beregeningsbeleid vast te stellen.	Zoals hiervoor reeds werd aangegeven zal een integraal verdrogingsbeleid gestalte krijgen in een nieuw droogtebeleid. Daarbij zullen de resultaten uit programma Zoetwatervoorziening Oost-Nederland (ZON) en het deelprogramma Zoetwatervoorziening worden meegenomen. Wij zijn echter van mening dat dit niet hoeft te betekenen dat de onderhavige regeling, waar in ieder geval één facet van de droogteproblematiek wordt beschouwd, niet nu kan worden vastgesteld. In dit kader willen wij opmerken dat een beregeningsregeling niet alleen van belang is voor te beschermen natuur, maar evenzo zeer voor (agrarische) ondernemers. Daarnaast werken wij voortdurend en in diverse trajecten aan het terugdringen van verdroging. Via diverse GGOR trajecten wordt daar uitvoering aan gegeven. De huidige regeling is complementair aan deze trajecten en vormt een goede basis voor een verdere verbetering van de condities voor natuurwaarden.	n.v.t.
	<u>Voortoets Natuurbeschermingswet nodig</u> Indiener vraagt zich af of de beregeningsregeling MER-plichtig is. Daarnaast wordt geconstateerd dat een voortoets uitgevoerd moet worden naar de effecten van de nieuwe regeling op N2000 gebieden in het kader van de Natuurbeschermingswet. Verwezen wordt naar een rapport wat in opdracht van provincie Noord Brabant is opgesteld.	Voor plannen en besluiten die belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu (kunnen) hebben wordt vaak een m.e.r. doorlopen. Het doorlopen van een m.e.r. kan voortkomen uit wettelijke verplichtingen of vrijwillig opgestart worden. Een voortoets voor de Natuurbeschermingswet is alleen nodig als een activiteit vergunningplichtig is en een nadelige gevolg heeft voor een N2000-gebied. Het vaststellen van de huidige regeling is geen activiteit die vergunning plichtig is op basis van de Natuurbeschermingswet. Een voortoets is dan ook niet aan de orde. Het rapport waarop in de zienswijze wordt gedoeld, is een onderzoek naar het grondwaterberegeningsbeleid van de Brabantse waterschappen. In dit beleid is weergegeven wat de uitgangspunten zijn om wel of geen vergunning te verlenen in N2000 gebieden. Voor de overige gebieden geldt een vrijstelling van de vergunningplicht. Een vergelijk met het genoemde rapport is hier niet op z'n plaats. De voorliggende beregeningsregeling van de Rijn Oost waterschappen ziet juist op een algeheel verbod in aangewezen gebieden. Dit betekent dat de afweging of wel of geen vergunning wordt verleend niet aan de orde is in deze gebieden. Aangezien de regeling een algeheel verbod voor nieuwe onttrekkingen inhoudt, heeft een voortoets naar uit te voeren effecten op N2000 geen toegevoegde waarde.	n.v.t.

	<u>200 meter zone rond natuur onderbouwen</u> De nieuwe regeling verbiedt onttrekking van grondwater in een zone van 200 meter rond gebieden rondom grondwaterafhankelijke natuur. Na nadere beoordeling wordt geconstateerd dat 200 meter in veel gevallen waarschijnlijk onvoldoende is. Volgens indiener is er bij de modelstudie uitgegaan van verkeerde uitgangspunten en is er gewerkt met een te eenvoudig model. Verzocht wordt de uitgangspunten van het onderzoek bij te stellen aan de hand van de bevindingen in de genoemde bijlage.	In de bijlage bij deze nota vindt u puntsgewijs onze opmerkingen bij uw bevindingen als genoemd in uw bijlage. Wij zijn van mening dat het Arcadis-onderzoek naar de invloed van grondwateronttrekkingen voldoende zorgvuldig is uitgevoerd.	n.v.t.
	<u>Onderbouwing 20 hectare grens is willekeurig</u> De beschermingszone van 200 meter is in de nieuwe regeling alleen van toepassing op een oppervlakte van grondwaterafhankelijke natuurdoeltypen vanaf 20 hectare. Indiener is het niet eens met deze uitgangspunten. Een onderbouwing op ecologische gronden is niet gegeven en het criterium lijkt willekeurig gekozen. Ook is onduidelijk welke vegetatietypen geselecteerd zijn. Indiener vraagt om geen oppervlaktecriterium te gebruiken maar per gebied een inhoudelijke afweging te maken die gebaseerd is op het hydrologisch systeem en de gevoeligheid van de vegetatie en tevens aan te geven welke vegetatietypen gevoelig zijn.	We zijn van mening dat het 20 ha criterium recht doet aan een goede balans tussen de omvang van de beschermingszone en de omvang van het natuurgebied. Daarnaast hebben we gekozen voor uniforme en transparante uitgangspunten. Maatwerk per gebied gaat ten koste van uniformiteit en en transparantie. Voor onderbouwing van de vegetatietypen die meegenomen zijn in het bepalen van de kwetsbare gebieden wordt verwezen naar bijlage 4b van het technisch achtergrondrapport.	n.v.t.
	<u>Natuurgebieden zijn niet beschermd</u> Er ontbreekt een overzicht met de uitgesloten gebieden kleiner dan 20 ha. Natuurorganisaties hebben op verzoek een kaart gekregen met de gebieden kleiner dan 20 ha. Aangeraden wordt deze gegevens in het vervolg publiekelijk bekend te maken. Door het 20 hectare criterium krijgen een aantal belangrijke natuurgebieden geen of onvoldoende bescherming.	Op kaart behorend bij de regeling staan uitsluitend de kwetsbare gebieden opgenomen. Conform de door ons gehanteerde systematiek betreft dit natte natuurdoeltypen met een oppervlak groter dan 20 hectare binnen de daartoe in aanmerking komende gebieden	n.v.t.

	<u>Stroomsnelheid oppervlaktewater niet meegewogen</u> Stroomsnelheid en het handhaven van een basisafvoer is niet meegenomen als criteria bij de afweging om de regeling te maken. Een verbod op onttrekking uit oppervlaktewater zou moeten ingaan op het moment dat een minimaal vereiste/gewenste basisafvoer niet meer wordt bereikt. Verzocht wordt om rekening te houden met het KRW kwaliteitscriterium dat oppervlaktewater een minimale stroomsnelheid nodig heeft.	Vanuit het oogpunt van werkbaarheid en handhaafbaarheid is ervoor gekozen om stroomsnelheid en basisafvoer niet mee te nemen als criterium bij het opstellen van deze beregeningsregeling.	n.v.t.
	<u>Meer watergangen aanwijzen voor verbodsbepaling</u> Er ontbreken veel waterlopen op de kaart met watergangen waar het onttrekken niet is toegestaan. Verzocht wordt om bij de aanwijzing met een verbodsbepaling rekening te houden met de lopende uitvoeringsprogramma's en toekomstige ontwikkelingen waarbij een natuurlijker watersysteem wordt beoogd.	Er is gedegen onderzoek gedaan welke oppervlaktewaterlichamen op de kaart behorende bij de regeling geplaatst moeten worden. De waterschappen zijn dan ook niet voornemens de door Nmo genoemde oppervlaktewaterlichamen op toe te voegen. Er wordt in de zienswijze verwezen naar bijlage 2 waarin gebieden zijn opgenomen die volgens Nmo om ecologisch hydrologische redenen beschermd moeten worden. Deze gebieden maken echter op basis van de in het Technisch achtergrond document genoemde criteria geen deel uit van de beregeningsregeling.	n.v.t.
	<u>Vergunning met looptijd en mogelijkheid voor sanering</u> Op basis van de nieuwe regeling kunnen er vergunningen worden afgegeven met een mogelijk significant negatief effect op natuur. Het is niet uit te sluiten dat deze later alsnog moeten worden gesaneerd. Gewezen wordt op de beheerplannen N2000. Verzocht wordt een regeling te maken die de mogelijkheid biedt om nieuwe vergunningen te kunnen saneren als naderhand blijkt dat deze onwenselijk zijn. Daarnaast wordt verzocht een regeling te maken die de duur van de winning beperkt.	De voorliggende regeling voorziet juist in een algeheel verbod in van nieuwe onttrekkingen in aangewezen gebieden. Vergunningverlening in de aangewezen gebieden is dan ook niet aan de orde. Voor onttrekkingen in de gebieden die niet onder de regeling vallen, geldt de meld- en vergunningplicht zoals deze is opgenomen in de verschillende keuren. De zienswijze ziet op deze onttrekkingen. Bij het verlenen van een vergunning dient het waterschap belangen af te wegen. In de belangafweging wordt de invloed op de natuur meegenomen. In deze afweging kan worden meegenomen om de vergunning voor bepaalde tijd te verlenen. Er wordt vooralsnog geen beleidsregel opgesteld waarin dit nader wordt uitgewerkt. In het vervolgtraject zal een nadere uitwerking komen van de bestaande onttrekkingen in de zones rondom kwetsbare gebieden en in de kwetsbare wateren.	n.v.t.

		<u>Een fonds voor sanering in lijn met kostenveroorzakingsprincipe</u> Wanneer een onttrekking gesaneerd moet worden moet deze worden afgekocht met een schadeloosstelling. De kosten worden dan afgewenteld op de belastingbetaler. Vraag is af dit maatschappelijk verantwoord is. Verzocht wordt een regeling te maken die voorziet in een fonds voor sanering of verplaatsing van de winningen.	De zienswijze ziet niet op de onderhavige regeling. De principiële discussie over de kosten van water en het beprijzen er van, wordt thans gevoerd in het kader van de Delta deelprogramma zoetwater, met alle betrokken partijen. Deze discussie doet niets af aan voorliggende regeling.	n.v.t.
		<u>Water voor natuur</u> Water is een relatief schaars en waardevol product. Gratis water is een achterhaald uitgangspunt. Het aanvoeren van oppervlaktewater in inlaatgebieden gaat gepaard met hoge kosten en heeft geen maatschappelijk belang. Het onttrekken van grondwater geeft schade aan biodiversiteit. Het is gerechtvaardigd voor het gebruik van grond- en oppervlaktewater kosten in rekening te brengen.	De zienswijze ziet niet op de onderhavige regeling. Zie voorgaande. Wij hebben kennis genomen van uw ideeën hierover.	n.v.t.
		<u>Handhaving</u> Verzocht wordt aan te geven hoe de regelingen worden gehandhaafd en dat onderdeel te laten maken van de regeling.	In een wet, amvb, een verordening of algemene regel wordt nooit aangegeven op welke manier handhaving zal gaan plaatsvinden. Wel is opgenomen wie bevoegd is tot handhaven. Zo staat in de Waterwet dat de beheerder de taak heeft zorg te dragen voor bestuursrechtelijke handhaving. Dit geldt ook voor de Keur en bijbehorende algemene regels. Hiervoor heeft het waterschap in 2012 handhavingsbeleid vastgesteld. Op de beregeningsregeling zal op dezelfde manier worden gehandhaafd dan op andere wetten en regelingen waarvoor het waterschap bevoegd gezag is. Wanneer een overtreding wordt geconstateerd zal worden opgetreden met de voorhanden zijnde handhavingsinstrumenten. In de regeling wordt dan ook niet opgenomen hoe zal worden gehandhaafd.	n.v.t.
		<u>Open data volgens Verdrag van Aarhus</u> Verzocht wordt alle gegevens m.b.t. vergunningen, meldingen en handhaving voor grond- en oppervlaktewater publiekelijk beschikbaar te stellen.	De zienswijze ziet niet op het vaststellen van de regeling, maar op het verstrekken van informatie.	n.v.t.
2	LTO Noord	LTO Noord heeft geconstateerd dat de kwaliteit van het kaartmateriaal (verbodszones) per waterschap verschilt.	De kaarten met 'verbodszones' welke ter inzage zijn gelegd hebben een tamelijk globale topografische ondergrond. Na vaststelling van de definitieve regeling zullen kaarten met een gedetailleerdere ondergrond digitaal beschikbaar worden gesteld. Deze gedetailleerde kaarten zijn overigens ook getoond tijdens de inloopbijeenkomsten.	n.v.t.

		Hoewel een goede balans is gevonden tussen beschermen enerzijds en mogelijkheden voor beregening anderzijds, worden de mogelijkheden wel beperkter dan voorheen. In de bestaande regeling was er nog ruimte om drie dagen nadat er geen water meer over de referentiestuw stroomde nog te beregenen. In de nieuwe regeling is dit strikter geworden. Beregening uit oppervlaktewater wordt sneller aan banden gelegd.	De regeling gaat uit van het principe 'onttrekken waar het kan, beschermen waar het moet'. Dit houdt op een aantal punten verruiming van de mogelijkheden tot beregening in, terwijl dit op ander gebied tot aanscherping van de regelgeving leidt. Wij achten het voor de watervoerendheid van beken van belang dat zodra de afvoer stagneert de onttrekking gestopt wordt zodat negatieve effecten op de aanwezige natuurwaarden voorkomen kunnen worden. Daarnaast zijn nieuwe onttrekkingen in aangewezen kwetsbare wateren geheel verboden.	n.v.t.
		Het onderscheid tussen hoog- en laagsalderende teelten verval. Het niet meer aanbrengen van een onderscheid tussen hoog- en laagsalderende gewassen kan schade opleveren aan met name de hoogsalderende gewassen.	Het voorkomen van schade aan kwetsbare functies (zoals bijvoorbeeld gesteld in de NB-wet) staat los van het soort gewas waarop beregend wordt. Daarom hebben wij in de nieuwe beregeningsregeling dit onderscheid laten vallen.	n.v.t.
		De verbodszone van 200 meter rond grondwaterafhankelijke natuurgebieden is mogelijkwijze een gestandaardiseerde benadering. Met name tegen het licht van de verdere uitwerking van het N2000 dossier. Vooral PAS moet inzichten geven in de hydrologische maatregelen per gebied.	Er is inderdaad sprake van een gestandaardiseerde benadering, maar deze is wel gebaseerd op een gedegen inhoudelijke analyse. Wanneer in het kader van beheerplanprocessen rond N2000-gebieden voor een onderbouwd afwijkende zonering wordt besloten, zijn wij voornemens deze over te nemen.	n.v.t.
		De agrarische sector wil zich inzetten voor een duurzaam waterbeheer. In Landbouw op Peil projecten zijn ook goede mogelijkheden en voorbeelden om water in de drogere periodes vast te houden.	We nemen kennis van deze aandachtspunten.	n.v.t.
3 / 4	Prv. Overijssel / Prv. Gelderland	<u>Overgangsrecht</u> De voorliggende ontwerp beregeningsregeling beperkt zich tot nieuwe onttrekkingen. Dit is in strijd met het doel van de regeling. Zonder inzicht in de omvang van de huidige onttrekkingen wordt hierin een risico gezien, ook voor de Natura 2000 gebieden. In het achtergronddocument hebben de waterschappen hun ambitie uitgesproken een voorstel voor te bereiden over hoe om te gaan	In het vervolgtraject zal een nadere uitwerking komen van de bestaande onttrekkingen in de zones rondom kwetsbare gebieden en in de kwetsbare wateren.	n.v.t.

	met bestaand gebruik. Gevraagd wordt de ambitie in de regeling concreet te maken en onderdeel te laten uitmaken van de overgangsbepaling.		
	<u>Natuurbescherming, Natura 2000/PAS</u> Gesignaleerd wordt dat in de voorliggende regeling de relatie met Natura 2000 beperkt is uitgewerkt en dat de relatie met de gebiedsanalyses PAS en de nieuwe ontwerp-EHS onduidelijk is. Het risico bestaat op onwenselijke situaties indien de regeling van de waterschappen wel ruimte biedt voor berekening nabij kwetsbare gebieden terwijl de provincie mogelijk Nb-vergunningen voor diezelfde berekeningen moet weigeren vanwege te verwachten effecten op Natura 2000. Verzocht wordt om een onderbouwing van de beregeningsregeling in relatie tot de gebiedsanalyses PAS en de nieuwe ontwerp-EHS.	Bij het vaststellen van regels en het verlenen van vergunningen dient altijd een belangenafweging plaats te vinden. Deze belangenafweging heeft bij de voorliggende regeling geresulteerd in het aanwijzen van gebieden en oppervlaktewaterlichamen waar het onttrekken van grond- en oppervlaktewater is verboden. Voorliggende regeling voorziet in een algeheel verbod voor nieuwe onttrekkingen in de aangewezen kwetsbare gebieden. Wanneer in het kader van beheerplanprocessen rond N2000-gebieden voor een onderbouwd afwijkende zonering wordt besloten, zijn wij voornemens deze over te nemen. Overigens is een verschil in regelgeving ook dan niet uitgesloten. Het waterschap maakt een belangenafweging op basis van de Waterwet en niet op basis van de Natuurbeschermingswet. Het kan dus voorkomen dat een onttrekking wel door het waterschap wordt toegestaan, maar dat de provincie deze onttrekking moet weigeren.	n.v.t.
	<u>Doorwerking van beleid</u> Indiener stelt dat het principe van beregenen waar het kan op gespannen voet staat met het zuinig omgaan met de beschikbare grondwatervoorraden. Indiener stelt dat onduidelijk is wat de relatie is van de beregeningsregeling met de strategische visie, die momenteel wordt opgesteld in het kader van het deelprogramma Zoetwatervoorziening van het Deltaprogramma. Gepleit wordt dat de voorliggende regeling te zijner tijd wordt aangepast op basis van de overeengekomen strategische visie voor de regio Oost. Gevraagd wordt om een nadere inhoudelijke toelichting van de relatie van de beregeningsregeling met de doorwerking van provinciaal beleid en het deelprogramma Zoetwatervoorziening van het Deltaprogramma.	Wij onderschrijven het belang van het zuinig omgaan met de (grond)watervoorraad. Naar onze inzichten wordt er door de agrarische sector terughoudend omgegaan met berekening, de hoge brandstofprijzen en de benodigde inzet van menskracht voor berekening zijn daar voldoende prikkel voor. De regeling is er op gericht kwetsbare natuurfuncties te beschermen door middel van de beschermingszones. In de overige gebieden zijn de huidige Keurbepalingen van ongewijzigd van kracht t.a.v. meldings- en vergunningsgrenzen. Bij een vergunningplichtige onttrekking wordt een uitvoerige effectenstudie uitgevoerd en vindt een individuele afweging plaats tussen het belang van de onttrekker en de overige belangen. Wij zijn van mening daarmee een goede balans te vinden in de afweging van belangen van natuur en landbouw. Wanneer het deelprogramma Zoetwatervoorziening van het Deltaprogramma is afgerond, zullen de resultaten hiervan worden meegenomen en verwerkt in het op te stellen droogtebeleid. Ten aanzien van het Deltaprogramma Zoetwater: dit wordt opgesteld in het perspectief van klimaatverandering, terwijl de onderhavige regeling wordt opgesteld voor de huidige situatie.	n.v.t.

5		Indiener maakt bezwaar tegen de opname van het gebied plus zone aan de Hazelberg-Witzand te Barchem op de kaart van grondwaterafhankelijke natuurgebieden waarvoor beperkingen gaan gelden. Dit omdat in het verleden gezegd is dat dit gebied niet tot beperking zou leiden voor de bedrijfsvoering van de heer Esselink.	Het betreffende gebied maakt onderdeel uit van de ecologische hoofdstructuur, heeft een grondwaterafhankelijk natuurdoeltype en is om die reden opgenomen op onderhavige kaart. De onderhavige regeling is niet van toepassing op onttrekkingen die vóór de inwerkingtreding van deze beleidsregel rechtmatig tot stand zijn gekomen.	n.v.t.
6		Indiener verzoekt het waterschap beregening uit oppervlaktewater toe te staan zolang er water over de eerstvolgende stuw stroomt, ongeacht het feit of er water vanuit het Twentekanaal ingelaten wordt.	Voor wateren waar inlaat van water uit het Twentekanaal mogelijk is - evenals voor wateren waar inlaat niet mogelijk is - is onttrekking ten behoeve van beregening en/of bevoeiing uit een oppervlaktewaterlichaam toegestaan zolang het eerst benedenstrooms gelegen peilregulerend kunstwerk afvoert. Voorts gelden onverkort de bepalingen uit de desbetreffende waterakkoorden. Deze houden in dat vanuit de inwerkingtreding van de verdringingsreeks in situaties van droogte de coördinatiecommissie van het Waterakkoord het advies kan geven tot het instellen van een beregeningsverbod. Deze beperking wordt door een besluit van het college van dijkgraaf en heemraden ingesteld	In toelichting/motivering opnemen: "In gebieden met watervoorziening gelden onverkort de bepalingen die voortvloeien uit de desbetreffende waterakkoorden."
7		Indiener stelt dat hij schade ondervindt omdat een bestaande bron als gevolg van de ontwerp-regeling niet meer kan worden gebruikt en daardoor de percelen minder goed verhuurt kunnen worden.	De onderhavige regeling is niet van toepassing op onttrekkingen die vóór de inwerkingtreding van deze beleidsregel rechtmatig tot stand zijn gekomen	n.v.t.
		Indiener wijst erop dat de verdroging van het Korenburger Veen veroorzaakt wordt door bovenmatige afvoer van 'wel'water van het bovenstrooms gelegen recreatieterrein.	De zienswijze ziet niet op de voorliggende regeling.	n.v.t.
8		Indiener verzoekt het onttrekkingsverbod te beperken tot de natuurgebieden. Indiener stelt dat aanwijzing van de gebieden gevolgen heeft voor vervanging van bestaande bronnen. Vanwege de gevolgen voor de vochtvoorziening van de percelen en de verminderde opbrengst van de gewassen.	De onderhavige regeling is niet van toepassing op onttrekkingen die vóór de inwerkingtreding van deze beleidsregel rechtmatig tot stand zijn gekomen. Het vervangen van een bestaande put in de verbodszones is toegestaan, mits de nieuwe put op of binnen enkele meters van de oude put teruggeplaatst wordt.	n.v.t.

Ambtshalve wijzigingen

Onderwerp	Wijzigingen
Naamgeving kaarten en legenda aanpassen aan tekst beleidsregel en algemene regel	Kaart Grondwater: Titel: Gebieden waarin het onttrekken van grondwater ten behoeve van beregening en/of bevoeiing niet is toegestaan. (Incl. buffer van 200 m), Legend aanduiding geel-bruine kleur: Gebieden waarin het onttrekken van grondwater ten behoeve van beregening en/of bevoeiing niet is toegestaan > 20 ha (of binnen N2000) Kaart Oppervlaktewater: Titel: Oppervlaktewaterlichaam waarin het onttrekken van water ten behoeve van beregening en/of bevoeiing niet is toegestaan, Legenda aanduiding rode lijn: Oppervlaktewaterlichaam waarin het onttrekken van water ten behoeve van beregening en/of bevoeiing niet is toegestaan
Tekst algemene regel grondwater verduidelijken :	Tekst algemene regel grondwater: "Het is verboden grondwater te onttrekken ten behoeve van beregening en/of bevoeiing binnen een grondwaterafhankelijk natuurgebied de grondwaterafhankelijke gebieden met bijbehorende zone, zoals deze zijn weergegeven op de bij deze algemene regel behorende kaart"

Bijlage 1: Beantwoording van de inhoudelijke vragen uit bijlage van de zienswijze van Natuur- en Milieu Overijssel.

Inhoudelijke vraag uit zienswijze	Beantwoording	Wijziging van tekst of kaart
<u>Bijlage 1 - 1</u> Er mist een prognose van de hoeveelheid beregening in de toekomstige jaren. Deze zal toenemen.	De regeling is opgesteld op basis van informatie over de actuele beregenings situatie. Dit geldt zowel voor de onttrekkingsdebieten van een individuele bron als voor de inschatting van het effect van meerdere bronnen tegelijk.	n.v.t.
<u>Bijlage 1 - 2</u> Het effect van beregening op kwel en basisafvoer wordt buiten beschouwing gelaten. Een groot probleem van beregening is juist het effect op kwel en afvoer van beken; dit is dus een heel belangrijk criterium.	Vanuit het oogpunt van werkbaarheid en handhaafbaarheid is ervoor gekozen om stroomsnelheid en basisafvoer niet mee te nemen als criterium bij het opstellen van deze beregeningsregeling.	n.v.t.
<u>Bijlage 1 - 3</u> Er bestaat onduidelijkheid over de wijze waarop het aantal beregeningsgiften in normale en droge jaren is berekend. Hier lijkt sprake te zijn van een foutief aantal giften, met als gevolg een substantiële onderschatting van het cumulatief effect.	Voor het bepalen van het uitstralingseffect van beregening zijn verschillende scenario's doorgerekend, waarbij ondermeer gevarieerd is met onttrekkingsdebiet (60 resp. 90 m3) en onttrekkingsduur (2 resp. 5 dagen). De onderbouwing van deze keuzes wordt ondermeer gegeven op pagina's 7/8 en paragraaf 3.2 van het Arcadis-rapport. Voorts is een gevoeligheidsanalyse uitgevoerd door variatie aan te brengen in kD (zie bijlage 3 Arcadis-rapport). Bij het berekenen van het cumulatief effect waarnaar u refereert (bijlage 1 Arcadis-rapport) zijn bewust een 3-tal beregeningsgiften doorgerekend bestaande uit 1 gift per jaar gedurende vijf dagen. Eén en ander wordt toegelicht in de verklarende tekst bij bijlage 1, op pagina 25 van het Arcadis-rapport. Wij zijn van mening dat met het bepalen van de uitgangspunten voor de berekeningen eerder sprake zou zijn van een overschatting van de invloedsafstand (tot max 5cm effect), dan een onderschatting. Zie bijlage 4 van het technisch achtergronddocument.	n.v.t.
<u>Bijlage 1 - 4</u> De berekeningen zijn gedaan met een instationair model van gemiddelde jaren, terwijl beregening juist plaatsvindt in droge jaren. In droge jaren zijn veel waterlopen drooggevallen, waardoor de effecten van beregening verder zullen reiken dan in een situatie waarin de waterlopen nog watervoerend zijn. Ook zal de verlaging dieper uitkomen omdat de uitgangssituatie droger is, waardoor het ook langer zal duren tot de grondwaterstand weer hersteld is tot in de wortelzone in het natuurgebied. Daardoor zijn ook de effecten op kwel en basisafvoer in droge jaren groter.	In de berekeningen is infiltratie vanuit watervoerende waterlopen 'uitgezet'. Er vindt dus geen aanvulling plaats vanuit de waterlopen. Net als in de situatie dat ze zijn drooggevallen. In absolute zin zal de verlaging dieper uitkomen wanneer de uitgangssituatie (nog) droger is, maar voor het effect van de beregening (max 5cm verlaging) maakt het niet uit. Het effect op de kwel en basisafvoer vormt geen onderdeel van deze regeling. Zie reactie op 'bijlage 1-2'	n.v.t.
<u>Bijlage 1 - 5</u> Het criterium van 5 cm als grens voor wel/geen effect op natuur is erg groot. 1 cm lijkt reëel.	Algemeen wordt als criterium voor hydrologische beïnvloeding het uitgangspunt gehanteerd van een verandering van de ondiepe, freatische, grondwaterstand groter of gelijk aan 5 cm. Een effect kleiner dan 5 cm is tevens niet significant te bepalen door onder andere modelonzekerheden. Dit uitgangspunt wordt landelijk ook gehanteerd als uitgangspunt voor de beoordeling van effecten bij de aanvraag van een watervergunning (zie Aanvraagformulier Waterwet, 2010).	n.v.t.

<u>Bijlage 1 - 6a</u> De beschermingszone van 200 meter ligt uitsluitend rond grondwaterafhankelijke natuurdoeltypen en niet rond het natuurgebied zelf. Het hele natuurgebied zou beschermd moeten worden tegen ontwatering door beregening.	Beregening is van invloed op de grondwatersituatie in natuurgebieden. Om die reden worden alleen de grondwaterafhankelijke (delen van) natuurgebieden met deze regeling beschermd.	n.v.t.
<u>Bijlage 1 - 6b</u> t.a.v. de selectie van kwetsbare gebieden: een aantal belangrijke gebieden krijgen geen beschermingszone. Er zijn verschillende categorieën gebieden die buiten de boot vallen (er worden verschillende voorbeelden aangedragen in de zienswijze). De grens zou zodanig moeten worden gekozen dat alle belangrijke gebieden met grondwaterafhankelijke natuur beschermd worden.	Alle grondwaterafhankelijke natuurdoeltypen binnen de EHS met een (gezamenlijke) omvang groter dan 20 hectare worden beschermd. Voor grondwaterafhankelijke natuurdoeltypen binnen N2000 gebieden geldt geen ondergrens. De selectie heeft plaatsgevonden op basis van de provinciale natuurdoeltypen. Wij zijn van mening daarmee de belangrijkste gebieden geselecteerd te hebben.	n.v.t.
<u>Bijlage 1 - 7</u> Door het vervallen van de koppeling tussen een beregeningsverbod uit oppervlaktewater en grondwater (huidige regeling in Overijssel) wordt gevreesd voor een vlucht naar grondwater.	Het is in dit kader van belang om op te merken dat deze koppeling uitsluitend bestond bij de provincie Overijssel en dat deze uitsluitend betrekking had op grondwaterberegening op grasland (uitgezonderd sportvelden). Voor overige beregeningsdoeleinden was deze koppeling dus überhaupt niet aan de orde. Een eventuele 'vlucht' waar u naar suggereert zou daarom alleen gelden voor graslandberegening. Graslandberegening vindt in de praktijk slechts op beperkte schaal plaats, aangezien dit doorgaans niet economisch rendabel is. Het gaat dus maar om een beperkt aantal gevallen, waarvan het mogelijk nadelig effect voor het grondwatersysteem in onze optiek niet opweegt tegen de voordelen die de nieuwe regeling op andere fronten heeft (specifieke bescherming van kwetsbare gebieden, eerder beregeningsverboden uit oppervlaktewater van kracht, enzovoorts).	n.v.t.
<u>Bijlage 1 - 8</u> Voor plannen rond Natura 2000 gebieden is een passende beoordeling/voortoets nodig. Het onderzoek en de kaart zijn niet geschikt om te dienen als toets om effecten voor Natura 2000 gebieden uit te sluiten	Zie reactie bij eerder punt uit uw zienswijze: "Voortoets natuurbeschermingswet nodig"	n.v.t.
<u>Bijlage 1 - 9</u> Er wordt gesteld dat als de grootte van de bufferzone niet voldoende is, extra regels voor vergunningen opgenomen kunnen worden in de beheerplannen Natura 2000. Hoe wordt voorkomen dat in de tussentijd beregeningsputten worden geslagen?	In onze optiek is deze vraag niet relevant in relatie tot de beregeningsregeling. Op dit moment kunnen immers ook beregeningsputten rond de N2000 gebieden worden geslagen. De beregeningsregeling voorziet er in ieder geval in dat een zone van 200 meter rond deze gebieden op korte termijn wordt veiliggesteld. Dat is -vanuit de natuur beschouwd- een hele vooruitgang ten opzichte van de huidige situatie.	n.v.t.